

BORBA ORGANIZACIJE SK ZA DISCIPLINU U JEDINICI

Potpukovnik *Mensur IBRAHIMPAŠIĆ*

Za organizacije SK borba za čvršću disciplinu u jedinicama trajan je i krupan zadatak. Zbog toga što nam je to dobro poznat stav, što smo navikli na njega, postoji opasnost od rutinskog, površnog odnosa prema njemu. Za takav odnos je karakteristično da se na dnevnim redovima sastanaka rukovodstava i organizacija SK često nalazi »pitanje discipline«, potcrtava njegov značaj i slično.

Kako to izbeći? Treba pre svega shvatiti aktuelnost i značaj borbe za čvrstu disciplinu na ovom stepenu razvoja naše Armije.

Glavni razlog aktuelnosti ovog stava leži u činjenici da baš razvoj socijalističkih odnosa ne samo da sam po sebi ne rešava problem discipline u jedinicama, već ga, naprotiv, čini složenijim. Tu se i manifestuje dijalektička suprotnost: s jedne strane sve viši stepen socijalističkih društvenih odnosa predstavlja sve širu objektivno datu osnovu razvoja svesne discipline, a s druge strane postavlja sve teže zahteve u iznalaženju metodologije za punu realizaciju te objektivno date osnove.

Proces uspostavljanja socijalističkih društvenih odnosa po svojoj suštini jeste proces oslobađanja čoveka, njegove energije. Ukoliko su ti odnosi više socijalistički, utoliko je ta energija veća, snažnija i impulsivnija. Jedan od zakona ponašanja energije glasi da svaki kvalitet energije zahteva odgovarajući proces njegovog usmeravanja. Što je energija višeg stepena, višeg kvaliteta, to je proces njenog usmeravanja složeniji. Ta zakonitost na svoj specifičan način vlada i u društvu. Nov kvalitet društvene energije takođe zahteva nov proces njenog usmeravanja. Na primer, energija polupismenog radnika koji je odrastao u uslovima krajnje kapitalističke obespravljenosti, nije takva kao energija visokokvalifikovanog radnika odraslog u uslovima našeg radničkog samoupravljanja. Ova druga ukoliko je moćnija, utoliko je snažnija, što znači utoliko je proces njenog usmeravanja istančaniji, složeniji i utoliko zahteva veći stepen kvalifikovanosti i umešnosti onih faktora koji je usmeravaju.

Sadašnja faza razvoja naše Armije upravo je bitno karakteristična po tome što se u sve većem obimu u nju sliva takva nova vrsta društvene energije. Tu, u jedinicama, ona poprima oblike i kvalitete vojne moći, ali ne menja — i ne sme da menja — svoju suštinu novooslobođene moćne ljudske energije.

To je suština sadašnjeg stepena razvoja. I ako u njemu ostaje kao aktuelan i značajan stav da je borba za čvrstu disciplinu krupan i trajan zadatak organizacija SK, onda to »ostajanje« nije stvarno ostajanje, nije jednostavno zadržavanje ranijeg smisla, nego upravo novo osmišljavanje, nov nalog komunistima da dalje usavršavanje metodologije izgrađivanja svesne discipline po svojoj suštini mora značiti pronalaženje još složenijih i adekvatnijih formi usmeravanja te nove dru-

štvene energije koju reprodukuje naša socijalistička stvarnost, njeno usmeravanje u pravcu ispoljavanja disciplinovanosti kao autonomne moralnosti pripadnika JNA.

U praktičnoj akciji, podrazumevajući da češće postavljanje »pitanja discipline« na dnevne redove sastanaka komunista nikako ne može biti glavni dokaz ni idejnosti, ni partijske disciplinovanosti na tom polju delatnosti, morao se otići korak dalje i u centar pažnje postaviti pitanja: kako se angažuje organizacija SK u jačanju discipline, u kojoj meri ona svojom idejnosmeravajućom akcijom, svojim istovremenim konkretnim uticanjem i na starešine i na vojnike obezbeđuje adekvatnu metodologiju usmeravanja te narasle društvene snage koju savremeni mladi čovek sobom donosi u Armiju? U kojoj meri organizacija SK osposobljava komuniste za takav način rada, u kojoj meri energično od njih zahteva doslednost u tom smislu — to je glavno pitanje, to je smisao borbe organizacije SK za disciplinu u jedinicama na ovom stepenu razvitka.

Gledano iz tog ugla, zapažaju se u dosadašnjoj praksi određene slabosti, od kojih želim da ukažem na tri, po mom mišljenju, veoma krupne.

Deklarativnost se manifestuje u nekoliko formi. Jedna od njih jeste »pridika«. Kada se javi neki problem disciplinskog karaktera, na sastanku se »zaoštri« pitanje discipline, ukaže se na njen značaj za vojnu organizaciju i donese se opšti zaključak da su komunisti dužni da se još energičnije bore za gvozdenu vojnu disciplinu. Time se akcija organizacije SK uglavnom iscrpljuje.

Druga forma deklarativnosti javlja se kao verbalno prihvatanje i zastupanje stava da je uveravanje osnovni metod izgrađivanja svesne discipline, a u sopstvenoj praksi se od toga odstupa. Zahvaljujući intervenciji Oponomoćstva CK SKJ za JNA protiv pojava olakog izricanja disciplinskih kazni, u jedinicama je prevladalo shvatanje da je veliki broj izrečenih kazni znak komandirove slabosti, a ne snage. Ali ako se pažljivije ispita, zapaža se da to shvatanje domirina na sastancima organizacija SK i na zvaničnim sastancima komandi, dok je kod prilično velikog broja starešina njihovo intimno uverenje upravo suprotno, a iz toga proizilazi i konkretna praksa. Takav starešina u snazi kazne intimno vidi osnovno sredstvo disciplinovanja, a pošto je to suprotno liniji organizacije SK i direktivi više komande, rešenje nalazi u tome što se javno formalno deklariše za stav organizacije, a u praksi se i nadalje izdašno služi kažnjavanjem.

Proces svesnog disciplinovanja izvanredno je složen i najverovatnije teško je ili skoro nemoguće sasvim izbeći kažnjavanje — tu negativnu propratnu pojavu. Problem je što smo prilično pomirljivi prema njoj, što nedovoljno uočavamo opasnost da takav raskorak između formalnog usvajanja linije SK i njenog praktičnog kršenja vodi ka ozbiljnoj deformaciji ličnosti komunista.

Nedovoljna studioznost prilikom razmatranja stanja discipline u jedinici predstavlja takođe krupnu slabost metoda nekih organizacija. Evo dva primera.

Najčešći povod stavljanja »pitanja discipline« na dnevni red osnovne organizacije obično je neki konkretan slučaj. To samo po sebi

ne mora biti loše kada se taj slučaj ne bi uzeo kao osnova za generaliziranje ocene opšteg stanja discipline u jedinici. A tako usmerena diskusija, i pored najboljih želja, objektivno ne može dati pravu sliku stvarnog stanja — ona baca u zasenak pozitivne rezultate, obeshrabruje one delove jedinice koji zaista nemaju nikakve veze sa iznetim slučajem, a kod mnogih pojedinaca slabi pouzdanje u sopstvenu vrednost kao vojnika, starešine i komuniste.

Zatim, ima pojava da starešine ili sekretarijat osnovne organizacije odnosno komitet u svojim ocenama oštrije ocenjuju stanje discipline u jedinici pred mlađima, odnosno pred članstvom no što stvarno smatraju da jeste ili bar oštrije od onoga što u svojim izveštajima kažu pretpostavljenoj komandi ili višem komitetu. Razlog? Prosto se to uzima kao preventivna mera, kao kakav koeficijent sigurnosti, a iole ozbiljnija analiza otkrila bi višestruku neadekvatnost takvog postupka za sistem svesnog disciplinovanja.

Sledeća slabost koju bi trebalo ceniti kao krupnu jeste u izvesnim momentima nedovoljna moralna podrška vojnika — komunističkog komandira u njegovim konkretnim postupcima preduzetim u cilju jačanja discipline.

Ovo je kao pojava neminovno tamo gde se osnovna organizacija stalno ne brine da pravilne komandirove mere dobiju neposrednu moralnu podršku komunističkog komandira, a preko njih čitavog kolektiva. Bez takve aktivnosti osnovne organizacije gotovo da je i nemoguć uspešan proces svesnog disciplinovanja, jer je nerealno uvek očekivati da vojnik-komunistički bude sposoban za takvo reagovanje ako ono nije neprekidno usmeravano organizovanom aktivnošću osnovne organizacije SK.

Takva briga, razume se, u sebi implicira i stalnu akciju organizacije SK u blagovremenoj kritici komandira za nepravilne mere kojima zaista nije bilo moguće dati moralnu podršku. U uslovima takvog rada formira se vrlo visoki stepen međusobne odgovornosti.

Na kraju, ako se danas ističe borba za disciplinu kao aktuelan i značajan zadatak organizacije SK, to nije zato što u tom pogledu nismo značajno napredovali (uspesi su i ovde vidni), već zato što energija vojnika koja se oslobađa zahteva od nas sve složenije, sve humanije metode njenog usmeravanja. A gotovih recepata za njih nema i ne može biti. Do njih se može doći samo kroz dalje napore, pre svega komunističkih.